

DE HEER C. ZWAGERMAN TE MIDDELBURG OVERLEDEN

Oud-rijksveeteelt- en zuivelconsulent voor Zeeland

Te Middelburg is Dinsdag op 69-jarige leeftijd overleden de heer C. Zwagerman, oud-rijksveeteelt- en zuivelconsulent voor Zeeland.

De heer Zwagerman was in agrarisch Zeeland een zeer bekende en geliefde figuur. Sedert hij in 1906 op 22-jarige leeftijd naar Zeeland kwam als zuivelconsulent van de Z.L.M. was hij onafgebroken werkzaam in het belang van de Zeeuwse zuivelbedrijven en de Zeeuwse veeteelt. Wat hij tot stand bracht of wat tot stand kwam op grond van zijn waardevolle adviezen, is van zeer grote betekenis gebleken voor de welvaart van de Zeeuwse boerenstand.

Toen in 1913 het zuivelconsulentschap van de Z.L.M. werd opgeheven werd de heer Zwagerman benoemd tot rijksveeteelt- en zuivelconsulent voor Zeeland, hetgeen hij bleef tot 1951, het jaar waarin hij met pensioen ging. Van 1933 tot 1938 was hij directeur van de Zuivelcontrole Zeeland. Voorts bekleedde hij nog vele nevenfuncties: zoals hij voorzitter van de Melkfederatie Zeeland, van het college van Zeeuwse landbouwconsulenten, van de Vereniging Oorlogsslachtoffers, lid van de Herverkavelingscommissie Walcheren enz.

Hij werd geboren in Hauwert in West-Friesland en doorliep er de lagere school. Van het hoofd dier school en van de predikant kreeg hij Muloonderricht, waarna hij naar de Middellbare Landbouwschool in Wageningen ging. In 1903 was hij reeds assistent van de Zuivelconsulent voor Zuid-Holland om drie jaar later naar Zeeland te vertrekken. De heer Zwagerman heeft zich in Zeeland voor allerlei agrarische zaken beijverd. Hij strekte zijn bemoeiingen uit op velerlei terrein, richtte stamboeken op, gaf les aan tal van instellingen en publiceerde een groot aantal brochures en artikelen over vakonderwerpen. Gedurende de laatste 15 jaren had bijzonder het landbouwtrekpaard zijn grote belangstelling in verband met gebruikswaarde, arbeidsprestatie, kosten voeding en rationele fokkerij.

Zijn verdiensten werden erkend door de benoeming tot ridder in de orde van Oranje-Nassau. Later werd hij bevorderd tot officier in deze orde.

Men zal de lange grijze gestalte van de heer Zwagerman niet langer meer zien op de vergaderingen van de vele instellingen, die zijn grote belangstelling hadden. Maar de vele gelukkige initiatieven ten dienste van het Zeeuwse agrarische leven zullen blijven getuigen van de grote liefde, die deze West-Fries had voor de Zeeuwse bevolking, in wier midden hij bijna een halve eeuw woonde en werkte.

Men zal hem node missen.

De heer C. Zwagerman te Middelburg teraardebesteld Zijn heengaan een zware slag voor de boerenstand

Zowel van buiten Zeeland als uit vele plaatsen in deze provincie waren Zaterdag vertegenwoordigers van Zuivel- en Landbouworganisaties naar Middelburg gekomen, om een laatste groet te brengen aan de heer C. Zwagerman, tot voor twee jaar Rijkszuivelconsulent te Middelburg, wiens stoffelijk overschot op de algemene begraafplaats werd ter aarde besteld.

Toen het sloffelijk overschot, gevolgd door rijtuigen met familie, vrienden en collega's op de dodenakker arriveerde, had zich daar reeds een groot gezelschap verzameld.

Onder de aanwezigen merkten wij o.a. op: ir. T. Rijssenbeek, directeur van het Veeteeltwezen te Den Haag, ir. W. L. Harmsen, opvolger van de heer Zwagerman te Middelburg, ir. J. D. Dorst, Provinciaal voedselcommissaris, tevens voorzitter van de Zeeuwse Melkfederatie in en buiten Walcheren te Goes, mr. A. S. v. d. Weel en de heer C. Philipse, leden van Ged. Staten van Zeeland, wethouder L. J. van 't Westende van Middelburg en ir. M. A. Geuze en mr. J. F. G. Schlingemann, respectievelijk voorzitter en algemeen secretaris van de Z. L. M.

Voorts waren aanwezig vertegenwoordigers van alle coöperatieve zuivelfabrieken in Zeeland, bestuursleden van de Zeeuwse Melkfederatie, van de Provinciale vereniging ter verbetering van de Rundveefokkerij en van de provinciale kleinveestamboeken. Namens het bureau Ruilverkaveling te Middelburg was aanwezig ir. W. A. v. d. Werff, de Prov. Gezondheidsdienst voor Dieren werd vertegenwoordigd door de directeur, dr. G. Wagenaar te Goes, de afdeling Zeeland van het Nederlandse Trekpaardenstamboek door de heer A. Cappon uit Goes en het Nederlandse Rundveestamboek door ir. Aldarkamp, hoofdinspecteur. Ook vertegenwoordigers van de Fokcentrale West-Zeeuwsch Vlaanderen, de jury van de Provinciale Commissie voor de Vee fokkerij, de Brabantse Zuivelbond en het Zuivelconsulentschap Noord-Brabant woonden de begrafenis bij.

Ir. Rijssenbeek, die als eerste bij de groeve het woord voerde, memoreerde in zijn toespraak de grote verdiensten van de overledene, die hij een pionier op het gebied van het zuivelconsulentschap noemde. Hij bracht het consulentschap op hoog niveau zonder zich zelf tot die hoogte te verheffen, aldus spreker, die besloot met erop te wijzen, dat de markante en buitengewoon geliefde figuur van de heer Zwagerman in Zeeland nimmer zal worden vergeten.

Namens de Z.L.M. sprak ir. Geuze. Hij schetste het leven van de, tot het laatst vitaal gebleven consulent en noemde hem een vechter voor het recht, wiens heengaan voor de boerenstand een zware slag betekent.

Nadat nog ir. Dorst het woord had gevoerd, wijzende op de levensblijheid, die de heer Zwagerman ondanks vele tegenslag wist te behouden, eerde de heer C. den Engelsen de nagedachtenis van de ontslapen consulent door een schep aarde van het model. bedrijf, „*Hof Zwagerman*”, te Grijpskerke in het graf te werpen. Namens de familie dankte een schoonzoon van de heer Zwagerman, de heer V. P. Munch uit Sneek, voor het medeleven en de belangstelling.